

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
Rozdział I FILOZOFICZNO-RELIGIJNE ASPEKTY FINANSÓW ISLAMSKICH	23
1.1. Analiza potrzeb powstania islamskiego rynku finansowego	23
1.1.1. Ożywienie okresem powrotu do korzeni islamu	28
1.1.2. Powrót do klasycznych metod badania <i>Koranu</i> , czyli Modernizm	31
1.1.3. Neo-Ożywienie – „wyższość Islamu nad zasadami cywilizacji zachodniej”	33
1.1.4. Główne przyczyny powstania pierwszych banków islamskich	37
1.1.5. Powstanie Międzynarodowego Banku Islamskiego jako początek powstawania ustrukturyzowanego ryнку islamskiego	46
1.2. Problem odmienności zasad ekonomii islamskiej	50
1.2.1. Ochrona własności a efektywność wykorzystania aktywów	53
1.2.2. Praca (<i>al Amal</i>) jako jedyne źródło tworzenia wartości dodanej	57

1.2.3. Przejrzystość i zaufanie w stosunkach między kontrahentami	61
1.2.4. Konkurencja i współdzielenie ryzyka	64
1.3. <i>Riba</i> i <i>gharar</i> jako podstawowe ograniczenia w budowaniu stosunków ekonomicznych	66
1.3.1. Znaczenia <i>riba</i> w <i>Koranie</i> a stosunki ekonomiczne . . .	66
1.3.2. <i>Gharar</i> i jego wpływ na ekonomię islamską	76

Rozdział II

SYSTEMATYZACJA ISLAMSKICH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W OPARCIU O ICH CECHY EKONOMICZNE

2.1. Podstawowe cechy instrumentów islamskich	83
2.1.1. Wpływ zasady dzielenia zysków i strat na stosunki ekonomiczne	87
2.2. Model i propozycja klasyfikacji funkcjonalnej instrumentów islamskich oraz analiza ich cech ekonomicznych	90
2.2.1. Instrumenty określające współpracę jednostek na rynku	93
2.2.1.1. Podstawowy model strukturalny spółki <i>musharakah</i>	94
2.2.1.2. Model strukturalny spółki komandytowej <i>mudarabah</i>	97
2.2.1.3. Inwestycje instytucjonalne <i>muqaradah</i>	101
2.2.2. Instrumenty wspólnego inwestowania	104
2.2.2.1. Fundusze wspólnego inwestowania	106
2.2.2.2. Model strukturalny oraz podstawowe zasady emisji islamskich certyfikatów inwestycyjnych <i>sukuk</i>	111
2.2.3. Problem instrumentów pochodnych i nowoczesnych produktów finansowych	114
2.2.4. Ograniczenia dla przedsiębiorców islamskich – zakazane inwestycje	118

Rozdział III

MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA ISLAMSKICH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI FIRMY W GOSPODARCE RYNKOWEJ 123

- 3.1. Instrumenty wspierające transakcje handlowe 124
 - 3.1.1. *Bay*, czyli transakcja kupna-sprzedaży 125
 - 3.1.2. Model instrumentu narzutowego *murabaha* 130
 - 3.1.3. *Sarf* – transakcja rynku pieniężnego 135
 - 3.1.4. *Istisna* – produkcja z prowizją 137
 - 3.1.5. *Ijara* – islamska odmiana leasingu 139
 - 3.1.6. Dwa stanowiska na temat instrumentów
wzorowanych na pożyczkach gotówkowych
na przykładzie *tawarruq* 144
- 3.2. Instrumenty wspierające usługi z określoną opłatą. 146
 - 3.2.1. *Wikala*, czyli reprezentacja bez udziału w zyskach
z przedsięwzięcia 147
 - 3.2.2. Zapewnienie należytej staranności przy trudnych
do określenia wynikach pracy w oparciu o kontrakty
jo'ala 148
 - 3.2.3. Dopuszczalne formy powiernictwa 150
- 3.3. Instrumenty wspierające zabezpieczanie transakcji oraz
aktywów 154
 - 3.3.1. *Rahn* i *kifala*, czyli zarządzanie ryzykiem poprzez
zastawy i poręczenia 155
 - 3.3.2. Odmienne koncepcja ubezpieczeń *takaful* 158
- 3.4. Instrumenty pożytku społecznego. 162
 - 3.4.1. Dary dla społeczeństwa w oparciu o *waqf* 166
- 3.5. Podsumowanie 167

Rozdział IV

MOŻLIWOŚCI ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA ISLAMSKIM INSTRUMENTOM FINANSOWYM W SĄDACH ZACHODNICH SYSTEMÓW PRAWNYCH. 173

- 4.1. Instrumenty islamskie a prawo precedensowe
(*common law*) 181

4.1.1. Sprawa Symphony Gems – analiza przypadku	183
4.1.2 Sprawa Beximco – studium przypadku	186
4.2. Instrumenty islamskie a prawo stanowiące	190
4.3. Uwagi końcowe	197

Rozdział V

KRYZYS FINANSOWY A FINANSE ISLAMSKIE	201
---	------------

5.1. Kryzys ekonomiczny 2008–2009 w świetle faktów i stanowisk doktryny	201
5.2. Reakcja islamskiego sektora finansowego na kryzys	216
5.3. Perspektywa wejścia islamskich grup kapitałowych na rynki zachodnie	222

ZAKOŃCZENIE	235
------------------------------	------------

BIBLIOGRAFIA	239
-------------------------------	------------

Literatura	239
Ważniejsze teksty źródłowe	260

WYKAZ RYSUNKÓW	263
---------------------------------	------------

WYKAZ TABEL	265
------------------------------	------------

LISTA GŁÓWNYCH ISLAMSKICH INSTYTUCJI FINANSOWYCH LUB OFERUJĄCYCH ISLAMSKIE INSTRUMENTY FINANSOWE	266
---	------------

SUMMARY	273
--------------------------	------------